

INGEZONDEN.

POLYARTHRITIS OF POLYNEURITIS?

Aan Dr. J. VAN DAM.

Hoewel de lezing van de casuïstische mededeeling van collega VAN DAM bij mij de overtuiging heeft opgewekt dat een polyarthritis bestaan had, kan ik uit den aard der zaak dit nimmer bewijzen. Het bewijs dat hier geen polyneuritis bestaan heeft, is echter zeer gemakkelijk, daar uit de ziektegeschiedenis ten duidelijkste blijkt, dat *verlamningsverschijnselen* van perifere motorische en sensibele neuronen *ontbroken* hebben. De anisocorie kan ik niet als zoodanig laten gelden: ik verwijs hiervoor slechts naar de handboeken van REMAK OF OPPENHEIM.

Juist de mededeeling dat hier geen hypoglossus-paralyse doch een „aandoening van de vezelen die den m. genio-glossus verzorgen” bestond, sluit de mogelijkheid van een perifere laesie geheel uit. Ik moet trouwens bekennen, dat de diagnose van een geïsoleerde genio-glossusparalyse — mogelijk nog wel een partieele! — niet in mijn gedachte is gekomen; tot mijn verontschuldiging zij gezegd, dat ik nog nooit zoo iets gezien heb of vermeld vond in de neurologische literatuur.

Als collega VAN DAM zijn geval beschreven had als door meningo-myelitis veroorzaakt, dan had ik de diagnose gewaagd gevonden, ietwat minder waarschijnlijk, dan die van polyarthritis, doch niet absoluut onmogelijk. Dan had hij de verhoogde reflexen, de spastische parese, de langdurige koorts, enz. ten minste verklaard. Doch als polyneuritis mag dit geval niet worden opgevat. Waar slechts symptomen voorkomen, die in het geheel niet in dit ziektebeeld passen, daar mag de diagnose alleen dan op polyneuritis gesteld worden, wanneer een of ander symptoom geconstateerd wordt, dat zich *alleen* door het aannemen van polyneuritis laat verklaren en op geen andere wijze. Waar dit, zooals hier, niet geschied is, daar mag men der logica geen geweld aandoen.

Zooals ik reeds zeide zou een meningomyelitis of zelfs een meningitis in dit geval waarschijnlijker geweest zijn dan een polyneuritis. Toch geloof ik dat polyarthritis in het spel geweest is. Ik heb eenige gevallen van dien aard gezien, en ken zeer goed het ziektebeeld dat collega VAN DAM heeft waargenomen en beschreven. Ik heb voor dezelfde moeilijkheid gestaan; evenals hij vond ik dat geen duidelijke gewrichtszwelling bestond, totdat gewoonlijk op het laatst der ziekte een of ander gewricht onmiskenbare zwelling vertoonde, of wel totdat een plotseling optredende endocarditis of chorea licht verspreidt. Of salicyl al of niet gunstig werkt schijnt mij een veel te gevaarlijk differentiaal diagnosticum om daaraan eenigerlei waarde toe te kennen in de gegeven omstandigheden.

4 Maart 1905.

J. K. A. WERTHEIM SALOMONSON.

De redactie was zoo vriendelijk mij inzage te verleen van het hierboven geplaatste antwoord van Prof. WERTHEIM SALOMONSON. Ik zal echter van de mij zoo welwillend aangeboden gelegenheid tot dupliek geen verder gebruik maken, omdat het mij nutteloos toeschijnt den strijd voort te zetten met

iemand, die ook dan een polyarthritus rheumatica aanneemt, waar *geen enkel* symptoom van dit lijden voorhanden is geweest.

Ook van een meningo-myelitis ontbreken cardinale symptomen als, hoofdpijn, pijn in den rug, blaas- en rectumstoornissen enz, zoodat ik op grond der pijnlijke zenuwstammen, der sensibele prikkelingsverschijnselen en van de motorische en trophische stoornissen, bij volkomen onbeneveld sensorium, bij normale functie van blaas en rectum en op grond van het verloop der ziekte meen te mogen blijven vasthouden aan de door mij gestelde diagnose van atypische acute infectieuse polyneuritis.

Rauwerd, 8 Maart 1905.

J. VAN DAM.

Hiermede is de discussie over dit onderwerp gesloten.

Redactie.

VEGETARISMUS.

Aan collega SYBRANDY.

Dank voor Uw antwoord.

Het is dus waar, dat een ethisch vegetariër in ernst denkt een eersten stap te doen naar het: „niet dooden” door zijn ovo-lacto-vegetabel dieet, omdat daardoor reductie der veeteelt zou intreden. Mij komt het voor, dat dit geenszins het geval zal zijn. Het eenige gevolg zal zijn, dat nog meer vee *nuchter* zal worden gedood en dat het afmaken van jonge hanen en oude kippen in even sterke mate zal blijven bestaan, indien dit, door groter gebruik van eieren, niet nog zal toenemen.

Ten spijt van de goede bedoelingen moet ik concludeeren, dat de ethisch-vegetariërs onlogisch handelen.

De wijze van dooden heeft met de zaak niets te maken, omdat de wel-denkende vleeschgebruikers ook tegen marteling, in welken vorm ook, zijn en er nog wel andere methoden van afmaking bestaan even weinig smartelijk als asphyxiatie.

Op de physiologisch-hygiënische verdediging van het vegetarisme zal ik niet ingaan. Ieder lezer van dit *Tijdschrift* heeft daarover zijn literatuur en zijn oordeel. Mijn tweede vraag bedoelde slechts: waarom handel ik zedelijk minder goed, wanneer ik het vleesch eet van het dier, dat gedood is om een vegetariër aan melkproducten te helpen?

Schiedam, 6 Maart 1905.

J. ENDTZ,

INCARCERATIE VAN DEN PROCESSUS VERMIFORMIS.

Geachte Redactie!

Vergun mij een plaatsje in uw blad voor onderstaande opmerking over het artikel van J. VAN DAM: „Incarceratie van den processus vermiformis”.

Op pag. 592 staat: „Het zeldzame voorkomen van een geoblitereerde geïncarcereerde appendix kunnen wij dan ook slechts terugbrengen tot het veelvuldiger bestaan van een primaire ontsteking dan van een primaire beklemming”.

Wij moeten ons, bij een primaire ontsteking, voorstellen dat door een trauma de appendix, die in den breukzak ligt of wel daarin juist geperst wordt, een acute verheffing van het ontstekingsproces gaat vertoonen, daardoor zwelt en incarcereert.

Passen wij dit nu toe op de appendicitis obliterans, dan kunnen wij 2 verschillende gevallen onderscheiden: